

Mark Huizenga

column

Duurzaam ondernemingsrecht

Steeds meer ondernemingen hebben oog voor de toekomst en kiezen voor duurzaamheid. Klimaatverandering en andere onderwerpen die met duurzaamheid te maken hebben, zoals naleving van mensenrechten en sociale doelstellingen, staan hoog op de agenda. Duurzaam handelen geldt voor mensen, maar ook bij het verrichten van ondernemingsactiviteiten. Het ligt om die reden dan ook voor de hand dat er eveneens aandacht is voor duurzaamheid binnen mijn vakgebied: het ondernemingsrecht.

De aandacht voor duurzaamheid in het ondernemingsrecht is er op dit moment vooral op Europees en mondiaal vlak. De Europese Commissie is daarbij de aanjager. In het kader van de door haar voorgestelde Europese Green Deal zijn er bijvoorbeeld maatregelen voorgesteld voor ondernemingen om klimaatverandering tegen te gaan.

Een mooi praktijkvoorbeeld op nationaal niveau is de ontwikkeling en toepassing van de Corporate Governance Code. Dit is een gedragscode voor bedrijven met in beginsel als doel verbeterde transparantie in de jaarrekening, versterking van de zeggenschap en bescherming van aandeelhouders en andere betrokkenen bij de onderneming: de zogenaamde 'stakeholders'.

In de code is in de loop der jaren meer aandacht gekomen voor cultuur en diversiteit. De nadruk hierbij ligt op het geluid vanuit de top (het bestuur en management). Dit geluid bepaalt hoe men in een onderneming met elkaar omgaat. Hoewel de code oorspronkelijk is geschreven voor beursvennootschappen, zien wij in de praktijk steeds vaker dat de code vrijwillig wordt aanvaard door niet beursgenoteerde vennootschappen en andere rechtspersonen bij de inrichting van hun organisatie en governance. De regels van de code vinden langzaam hun weg in de rest van de maatschappij.

De code roept ondernemingsbesturen ook op om meer aandacht te besteden aan mens, milieu en klimaat. Dit vormt voor bestuurders en commissarissen van ondernemingen steeds meer een leidraad. Aandeelhouderswaarde is niet altijd meer het leidend beginsel van de onderneming. Een onderneming moet ook maatschappelijke doelen formuleren. Denk daarbij aan de toezegging van een onderneming om op een maatschappelijk verantwoorde manier te produceren, een bepaalde CO2-reductie na te streven of grondstoffen te hergebruiken. Hoogleraar Ondernemingsrecht Gerard van Solinge wijst hiervoor naar Frankrijk, waar in de wet staat dat de onderneming de 'raison d'être', de reden van bestaan, moet vermelden. Evenwicht tussen de belangen van alle stakeholders is hierbij een kernbegrip.

Door alle veranderingen die de wereld op dit moment ondergaat, roept het bij ons de vraag op hoe duurzaam ons eigen ondernemingsrecht eigenlijk is. Is ons ondernemingsrecht toekomstbestendig of is het tijd voor modernisering? De Nederlandse wetgever is op dit moment druk met de bestrijding en gevolgen van de coronacrisis, maar hopelijk is er straks (in rustigere tijden) meer tijd om hierover een fundamentele discussie te voeren. \